

ՊՐՈՎԵՐ ՆԿԱՐԶԻՆ

Անշուք տղայուքիւնը և հաւձարոյն
խնացոռիւր .

Պրովեր Արլամի մէջ, այնպիսի ամե-
նախեղճ բնտանիքէ մը ծնաւ որ և ոչ
խակ տղուն լաւ դաստիարակութիւն մը
կրցաւ տալ, բայց տղան՝ բարեբաղդ
դիպուածով մը պատկերահան եղաւ :
Մայրը ասեղնագործ էր, Պրովեր պա-
տանին կը զբաղէր փետուր գրելով
ծաղիկներ և թռչուններ նկարելու, որ-
պէս զի կտաւի վրայ բանին : Ֆրանչիս-
կոս Հալ՝ ճարտար պատկերահանը, օր
մը ասոր խանութին առնէն անցնելու
ատեն, տեսաւ Պրովերին լաւ և դիւրու-
թեամբ աշխատիլը . մէկէն կեցաւ և
հարցուց, թէ պատկերահան ըլլալու
սէր ունի . անիկայ պատասխանեց, շատ
կը փափաքիմ թէ մայրս թող տայ :
Հալ առաջարկեց իր մօրը, որ Պրովերը
թող տայ քովը գալու և ինքը յանձն
կ'առնէ անոր նկարչութիւն սորվեցը-
նելը և խնամելը ձրի : Այս առաջար-
կութիւնը շատ ընդունելի եղաւ թէ մօ-
րը և թէ տղուն, բայց վարպետը ան-
գթութեամբ վարուեցաւ տղուն հետ :
Պրովեր Հալին քովը ամենայն եռան-
դեամբ սկսաւ աշխատիլ, բաժնուեցաւ
մէկալ ընկերներէն և առանձին մէկ
պղծիկ ցորեննոցի մը մէջ դրուեցաւ :
Իր այս առանձնանալը անհանդատու-
թիւն և կամ հետաքրքրութիւն պատ-
ճառեց ընկերացը, և իրենց վարպետին
հեռու եղած ատենը կ'ուզէին տեսնալ
թէ ինչ կ'ընէ Պրովեր . ամենքը կար-
գաւ պղծիկ պատուհանէ մը զարմաց-
մամբ կը նայէին, և կը տեսնային, որ
այս խեղճ անարգուած տղան ճարտար
պատկերահան մ'էր և գեղեցիկ նկար-
ներ կը քաշէր հոն :

Այս երիտասարդներէն մէկը առա-
ջարկեց իրեն այլ և այլ նկարներ, ուրիշ
մ'ալ ուզեց որ տասուերկու ամիսները
նկարէ . Պրովեր յանձն առաւ և շատ

աղէկ յաջողուց, և ասանկով քիչ մը
ստակ կը վստարկէր : Պրովեր այս բանս
իրեն մեծ բարեբաղդութիւն համարե-
ցաւ, և իր հանգստեան վայրկեանները
այսպիսի բանի կը գործածէր . բայց այս
բանս իմանալով իր տէրը սկսաւ աւելի
ևս մտադիր ըլլալ, ինչպէս իր կնիկը,
իրեն վրայ հսկելու, որպէս զի վայր-
կեան մ'ալ պարապ չանցնէ : Այս կինը
էրկանէն աւելի անգութ՝ զոհ չըլլալով
միայն աշխատութեամբ յոգնեցնելէն
խեղճ տղան, ինչուան մեռնելու անօ-
թութեան մէջ կը ձգէր զինքը, անանկ
որ տղուն վրայ հաղիւ մարդու կերպա-
րանք մնացած էր, զգեստներն անգամ
իր խեղճութիւնը կը յայտնէին : Վեր-
ջապէս տղան յուսահատութեան մէջ
ընկաւ : Իր բարեկամներէն մէկը վան-
Օսթատ որ մի և նոյն վարպետին աշ-
կերան էր, սկսաւ շարժած՝ օր մը իրեն
խրատ տուաւ, որ ձգէ այն տունը և ու-
րիշ բաղդ մը փնտռելու ետեւ ըլլայ .
ուստի Պրովեր հետեւելով անոր ըսածին,
օր մը ձգեց փախաւ տունէն և բոլոր
քաղաքը կը պտրտէր, առանց գիտնալու
թէ ուր երթայ, և թէ ինչ բանի ձեռք
զարնէ : Ճամբան կանկ առաւ հացա-
վաճառի մը խանութին քով, և բոլոր
օրուան համար պաշարը հոգաց, և հոն
կէց գնաց մայր եկեղեցւոյն երգիոնի
վերնայարկը՝ այն դիշերը անցնելու հա-
մար : Մինչդեռ կը մտածէր հոն ուրիշ
նուազ տարաբաղդ վիճակի մը ձեռք
զարնելու, մարդ մը ճանչցաւ զինքը որ
իր վարպետին քով յաճախելով զինքը
շատ անգամ տեսեր էր . տխրութենէն
և զգեստէն հասկըցաւ իր դժբաղդու-
թիւնը, հարցուց իրեն թէ ինչէն այս-
պէս նեղուած է . Պրովեր որչափ որ կա-
րելի է պարզութեամբ և միամտու-
թեամբ մը պատմեց իր գլխուն եկած-
ները . յայտնեց Հալին և իր կնկանը
ազահութիւնը, որ զոհ չըլլալով իր նը-
կարներէն բրած չահեբուն, կը թռ-
ղուին մերկ և անօթի մեռցնելու զին-
քը : Երեսին դեղնութիւնը և հագած
ցնցոտիքը կը ցուցնէին իր ըսածին
ճշմարտութիւնը : Մտադրութիւն քրաւ

այս մարդս անոր ըսածներուն, և խոստացաւ որ նորէն զինքը տիրոջը քով դարձնէ, յուսացնելով անկէ ետքը աւելի լաւ վիճակ մը ունենալու: Խեղճ երիտասարդը իր բարեբարին հետ հասաւ Հալլին քով, որ երկայն ատեն Պրովերի բոլոր քաղքին մէջ փնտռելէն և գտնելէն յուսահատ, և թէ չըլլայ որ կորսընցնէ այսպիսի շահաւոր աշկերտ մը՝ մեծ տհաճութեան մէջ էր: Պրովերի առաջնորդը առանձին տհաճական կերպեր ցուցուց Հալլին վարուելու կերպին վրայ: Երկրորդ օրը տէրը շատ առաջութեամբ սկսաւ վարուիլ իր աշակերտին հետ. նոր զգեստներ հագցընել տուաւ անոր, որով երիտասարդ պատկերահանը երջանիկ վիճակի մը վայելքը սկսաւ զգալ և անով աւելի ջանքով սկսաւ աշխատիլ. միշտ իր տիրոջ շահը կը փնտռէր, որ սուղ սուղ կը ծախէր Պրովերին այն նկարները որոնք իրեն ոչ ինչ ծախքի մը եղած էին: Հեղինակը միայն կ'անգիտանար իր հանձարը և գեղեցիկ ձեւերը: Պրովերի միտքը երբոր աղէկ մը բացուեցաւ, ճար մը գտնելով՝ փախաւ շիտակ Ամրս դերտամ: Հոն բաղդը զինքը վան-Սօսմեր անունով հարուստ մարդու մը քովը ձգեց: Այս մարդը իր երիտասարդութեանը ժամանակ քիչ մը նկարել սորված էր և նմանապէս իր տղան ալ չափաւորապէս գիտէին պատմական դէպքեր, գիւղական տեսարաններ և ծաղիկներ նկարել:

Հոն Պրովեր շատ լաւ ընդունելութիւն գտաւ, որով ոյժ ու խրախոյս եկաւ վրան: Այսպէսով քանի մը պըղտի նկարներ շինեց որով շատ զարմացաւ վան-Սօսմեր, և իրեն առատաձեռնութեամբ կը խրախուսէր զՊրովերը: Հոն նկարեց գեղացիներուն և զօրքերուն թուղթ խաղալու ատեն եղած վիճաբանութիւն մը, որ զարմանալի պատկեր մը եղաւ, թէ՛ իբրեւ նկարչութեան արուեստ և թէ՛ ըստ որում գոյնի գործածութեան, իւրաքանչիւրին կիբքը աղէկ դուրս կը ցատկէր. ասով ճանչցուեցաւ որ այս պատկերահանին

են եղեր այն նկարները զորոնք Հալ ծանրադնի կը ծախէր: Մէկը որ շատ ատենէ 'ի վեր կը փնտռէր այս պատկերներու հեղինակը, իմանալով շուտ մը գնեց այս նկարը և մէկէն գինը տուաւ հարիւր տուգաթ: Պրովեր, ապշած առաջին անգամ ճանչցաւ իր հանձարոյն աժէքը և ինչ օգուտ որ անկէց կրնար քաղել: Մեզք որ այս նշանաւոր պատկերահանը զժբաղդութեամբ ցած բարոյական մը ունէր և շուայտասէր մարդ մ'էր, որ խեղճութեամբ հիւանդանոցի մը մէջ մեռաւ 1640ին:

ՏԵՍԱՐՍԸ ՄԱՐԴԿԱՅԻՆ ՅԵՂԻ

ԱՓՐԻԿԷ

Արաբիոյ անապատը բնակող թափառական ցեղերն Պետեշիք կը կոչուին, որոնք կը գտնուին նաեւ Եգիպտոս, Ասորիք և Ափրիկիոյ ու Ասիոյ ուրիշ այլ և այլ կողմերը, բռնելով Պարսկաստանէն մինչև Մարդը ձգուած մեծ անապատը: Արաբացուոց ամենէն մաքուր և ընտիր ճիւղը կը կազմեն Պէտէւիները. վրանաբնակ են, և աւելի անասնադարմանութեան կը պարապին, բայց կուէ ու աւազակութենէ ալ ետ չեն կենար: Բաղդատելով Դիոդոր սիկիլիացւոյն այս ժողովրդեանս համար պատմածը արդի ճանապարհորդաց ըսածին հետ, կը տեսնենք որ անփոփոխ նոյն այն իրենց սկզբնական անկախութիւնն ու պարզութիւնը մինչև հիմա պահեր են: Ամենեւին մէկ գլխով և առաջնորդով չկրցան կենալ, այլ զանազան ցեղեր ու գունդեր բաժնուած, իւրաքանչիւրն ունենալով իրեն ազատ իշխանը, որ Շէյխ կամ Էմիր կը կոչուի, և որ որչափ շատ ազգական ու բարեկամ ունենայ, այնչափ զօրաւոր կը սե-